

Hur och var placera fyllningen vid gravöppning

Af Trädgårdsm. Gunnar Karlsson

Öppna en Grav, som ligger inne emellan andra gravplatser bjuder alltid på en del svårigheter, om man inte skall förstöra för mycket av den på gravplatsen befintliga planteringen, som inte nödvändigt måste borttagas för öppnandet av graven, och om man inte heller skall skada de intilliggande gravplatsernas planteringar.

Jorden, som gräves upp, är mycket skrymmande och tager stor plats i anspråk. Den tillgängliga platsen att lägga jorden på är däremot mycken liten och inskränker sig ofta till inte mer än ett par kvadratmeter, som den kvarvarande delen av en normal tvåplatsers gravplats utgör. Att lägga jorden eller fyllningen ute i gången låter sig inte heller alltid göra med fördel, emedan det måhända avstänger vägen till ett stort antal gravplatser.

Det i Danmark använda tillvägagångssättet, att lägga fyllningen i gången intill gravplatsen och begränsa dess omfång genom att, mot vinkelstöd av järn, lägga upp plank tillräckligt högt, och sedan lägga upp »landgångar« på ömse sidor av den uppkastade fyllningen, är ett mycket lämpligt och bra sätt (se Fig. 5). Härigenom är det även möjligt att utan större svårighet komma över den uppkastade fyllningen och in till gravplatser, som ligga på andra sidan, om så skulle behövas.

Genom detta förfaringsätt utsätter man inte den del av gravens plantering, som inte varit nödvändigt att taga upp för att kunna öppna graven, för någon skada, emedan dessa bockar äro så höga, att växterna obehindrat kunna stå kvar.

Detta tillvägagångssätt är inte så vanligt i Sverige, och kan det kanske inte tillämpas var som helst.

Äro gångarna mycket smala, så ställer det sig lite svårt att kasta upp fyllningen i gången intill, emedan det antingen skulle bli för högt eller ock för långt ut mot gången,

som fyllningen kom att ligga, så att det sedan blev för långt at kasta, när graven skal fyllas igen.

På Östra kyrkogården, Malmö, använder man sig av en av kraftiga plank konstruerad »låda«, som visat sig vara mycket lämplig, även på platser där det är tämligen trångt om utrymmet.

»Lådan« är delbar i mindre delar, varvid gavlarna, sidan och botten kunna skiljas från varandra. Denna möjlighet, att kunna skilja de olika delarna åt, är nödvändigt för att kunna transportera den in mellan gångerna och på grund av dess stora tyngd.

Denna »låda« placeras över graven och vid sidan om där öppningen skall göras.

För att inte häckarna, som omgiva gravplatsen, och växtmaterialet, som kan stå kvar, skall taga skada, när lådan placeras över dessamma, så måste det först sättas ut små bockar eller plankstumpar, som kan tjäna som underlag och lyfta lådan tillräckligt högt för att undvika skada på det planterade.

Härvid bör man taga i betraktande att underlaget kommer tillräckligt högt, emedan lådan utsättes för en väldig tyngd, när jorden kommer i den, och som följaktligen kom att sjunka om marken är för lucker under bockarna eller plankstumparna, varvid de växter, som äro inunder, lätt utsättes för risk att bli skadade.

Efter att ha mätt upp hur stor gravöppningen skall vara och upptagit och jordslagit de växter, som komma at stå i vägen vid gravningen, och kastat upp matjorden,

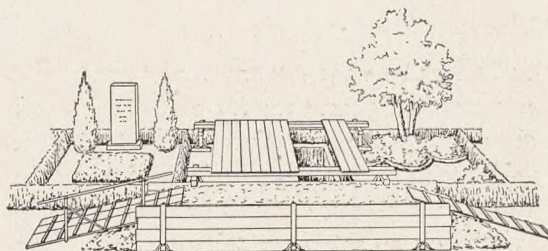


Fig. 5.
Den i Danmark
almindeligt brugte
Maade at skaffe Plads
til Jorden m. m. ved
Gravkastning.

så at den lätt kan skiljas från fyllningen, kastas därefter fyllningen eller leran upp i lådan, så mycket det går och som beräknas räcka till, när graven skall igenfyllas.

All fyllning, som måste kastas upp ur graven, rymmes inte i lådan, varför man sedan måste köra bort återstoden. Denna fyllning, som skal borttransporteras och som vanligen sker med häst, kastas av grävaren i en skottkärra och köres ut i en mindre låg »låda«, som är åtkomlig för hästakdon.

Fördelen med att lägga all fyllning i »lådor« är, att man blandar inte jord och lera bland gruset på gångarna, vilket är rätt störande att se och tråkigt att gå i.

I en grav, som öppnas strax intill en tidigare öppnad sådan, finnes alltid den risken at ras skal uppstå. Nedsättning av lämmar, som skydd, är här nödvändigt. Fig. siden 4 visar lämmarna nedsatta och hängande i järntappar på tvärstockarna. För att jorden inte skall pressa ut lämmarna har man, som synes å bilden, slagit ned långa järnspett i botten av graven och äro spetten uppe vid fästade vid de längsgående plankorna med en järnkrok. Är marken mycket lucker måste stöttor sättas vid ändarna av lämmarna, varvid de inbördes giva varandra stöd. För att lätt kunna taga upp eller sänka ned lämmarna finnes handtag fästade uppe vid kanten, vilka dock inte få vara för höga, så de hindra, när man skall gå på plankan.

För att dölja alla nödvändiga men kanske inte så trevliga arrangemang, bör granris läggas ut och fästas fast där så visar sig nödvändigt. Som synes av fig. 3 så ser denna gravöppning mycket mera varm och klädd ut än den, som allt är blottat på.

Detta granris användes sedan till att täcka den över gravöppningen uppkastade fyllningen, varpå sedan kransarna och blomorna läggas.

Betydelsen av väl ordnad gravöppning får inte förringas, emedan de sörjande känna sig ännu mer nedstämda vid en slarvigt ordnad gravöppning.

Et Arrangement paa Odense Assistens-Kirkegaard

Af Inspektør O. Raahauge-Askegaard

I 1936 blev der foretaget en lille Udvidelse af Assistens-Kirkegaarden i Odense efter omstaaende Plan (se Fig. 7).

Dels Arealets Form, dels Hensynet til de Linier, der fra den gamle Del af Kirkegaarden skulde føres ud paa det nye Gravstedsareal, gjorde det naturligt at lægge Hovedlinjerne med et Brøndparti for Enden af en af de gamle Lindealléer (Stammehække) som samlende Midtpunkt (se Planen Standpunkt A midt for forneden).

Da der paa et tilgrænsende Gravareal var stærke Angreb af Skjoldlus paa Thuja- og Taxhækkene, vilde vi saa vidt muligt undgaa at plante disse Hække paa det nye Stykke, og der blev derfor i Stedet for Baghække plantet *Spiræa van Houtti* som Mellemplantning. Paa Gravstykkerne nordvest for Brønden blev der desuden bygget 50 cm høje Gærder af Granitskaller mellem Gravstedsrækkerne, saaledes at Spiræerne altsaa er kommet til at vokse ovenpaa Gærderne. Samtidig blev der i disse Stykker imellem Gravene lavet 30 cm høje Gærder, som er blevet tilplantet med Stenhøjsplanter, og endelig blev der langs Forkanterne plantet Lavendelhække (Standpunkt B).

I de øvrige Stykker plantedes dels Buxsbomhække, dels Hække af *Thuja Elwangeriana*, der tilsyneladende ikke virker saa indbydende paa Skjoldlus som de øvrige Thujaarter (Standpunkt C).

Desuden er der forsøgsvis udlagt nogle Linjer af Gravpladser helt uden Hække, og her vil der som Gravstedsadskillelse blive plantet *Berberis Thunbergii*.

Bortset fra en lille Birkeallé (Standpunkt D) er der som Allétræ overalt anvendt *Prunus ser. Hisakura* i en Underplantning enten af *Spiræa bumalda* *Anthony Waterer* eller af *Berberis Thunbergii* (Standpunkt E).

Det har vist sig, efterhaanden som Plant-